

**Pamatnostādnes par sanācijas perioda
pagarināšanu ārkārtēji nelabvēlīgās
situācijās**

1. Ievads

- 1.1. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/138/EC (turpmāk tekstā - Maksātspēja II Direktīva)¹138.panta 4.punktu, uzraudzības iestādes noteiktos apstākļos var pagarināt sanācijas periodu, lai atjaunotu atbilstību maksātspējas kapitāla prasībai, kā tas minēts Maksātspēja II Direktīvas 138.panta 3. punktā un 218.panta 4. punktā, uz laiku ne vairāk kā līdz 7 gadiem. Šīs tiesības attiecas uz ārkārtēji nelabvēlīgām situācijām, kas ietekmē apdrošināšanas un pārapsdrošināšanas sabiedrības, kas pārstāv ievērojamu tirgus daļu, vai skartās darbības jomas, kur sabiedrības nepilda savas maksātspējas kapitāla prasības. Uzraudzības iestādēm tiek piešķirtas tiesības ļaut tām mazināt nepamatotu iespējamo prociklisko ietekmi uz finanšu sistēmu vai nelabvēlīgu ietekmi uz finanšu tirgiem, jo īpaši, apdrošināšanas tirgu, kas galu galā varētu kaitēt apdrošinājuma ņēmēju un labuma guvēju interesēm.
- 1.2. Lai nodrošinātu taisnīgus konkurences nosacījumus situācijās, kad ir iespējama sanācijas perioda pagarināšana, ir ārkārtīgi svarīgi, ka uzraudzības iestādes izstrādā konverģentu praksi, lemjot, kuram ir piešķirams pagarinājums, un par pagarinājuma ilgumu. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1094/2010 (turpmāk tekstā - EAAPI Regula)²16.pantu, tādēļ EAAPI izdod šīs pamatnostādnes.
- 1.3. Šīs pamatnostādnes tiek adresētas uzraudzības iestādēm, lai nodrošinātu, ka tās izmanto konsekventu pieeju sanācijas perioda pagarināšanai ārkārtēji nelabvēlīgās situācijās. Šīs pamatnostādnes risina arī saistītos jautājumus, kam nepieciešama konverģenta uzraudzības prakse vai pastiprināta saskaņošana. Tas ietver pagarinājuma anulēšanu/ atsaukšanu, turpmākos jau piešķirto pagarinājumu pagarinājumus un pagarinājumu atteikumu publiskošanu.
- 1.4. Ja EAAPI paziņo par ārkārtēji nekabvēlīgas situācijas esamību saskaņā ar Maksātspēja II Direktīvas 138.panta 3.punktu, tas automātiski nenozīmē to, ka jebkura dalībvalsts apdrošināšanas vai pārapsdrošināšanas sabiedrība (turpmāk tekstā - sabiedrības), uz kurām šis paziņojums attiecas, ir potenciāli tiesīga uz sanācijas perioda pagarinājumu.
- 1.5. No trīs Maksātspēja II Direktīvas 138.panta 4. punkta 4. apakšpunktā minētajām ārkārtēji nelabvēlīgām situācijām, tikai neparedzēts, krass un straujš finanšu tirgus kritums, iespējams, atstās būtisku negatīvu ietekmi uz lielāko daļu uzņēmumu, jo tas rada nelabvēlīgu uzņēmējdarbības vidi. Pastāvīgi zema procentu likme, galvenokārt, ietekmē dzīvības apdrošināšanas sabiedrības, pārapsdrošināšanas sabiedrību dzīvības apdrošināšanas darbības un atsevišķas nedzīvības apdrošināšanas sabiedrību darbības jomas. Augstas ietekmes katastrofāls noteikums var ietekmēt tikai dažas sabiedrības, ciktāl tas, galvenokārt, ietekmē atsevišķas darbības jomas.

---

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/138/EK (2009. gada 25. novembris) par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapsdrošināšanas jomā (Maksātspēja II) (OV L 335, 17.12.2009., 1.lpp)

² Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) Nr. 1094/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/79/EK (OV L331, 15.12.2010., 48. lpp)

- 1.6. Starp iepriekš minētajām trīs ārkārtēji nelabvēlīgām situācijām pastāv būtiskas atšķirības attiecībā uz sabiedrību spēju nodrošināties pret šādām situācijām, neļaujot sabiedrībām pārkāpt savu maksātspējas kapitāla prasību vai atgūstoties no šāda pārkāpuma paredzēto termiņu ietvaros. Šīs atšķirības uzraudzības iestādei ir jāņem vērā, lemjot par to, vai sabiedrība ir tiesīga uz pagarinājumu, un par pagarinājuma ilgumu.
- 1.7. Tiesības pagarināt sanācijas periodu tiek dotas neviena cita iemesla dēļ, kā vien, lai radītu elastību attiecībā uz uzraudzības pasākumiem, ja ievērojama apdrošināšanas tirgus daļa saskaras ar būtiskām problēmām, kas var radīt nopietnas sekas tirgum kopumā. Tādas varētu rasties, ja visi attiecīgie dalībnieki ir spiesti veikt līdzīgus pasākumus vienā un tajā pašā laika posmā, tādējādi radot prociklisku ietekmi uz finanšu sistēmu, vai ja apdrošināšanas tirgus svarīgie elementi ir nonākuši finanšu grūtībās, atstājot kaitīgu ietekmi uz tirgu.
- 1.8. Lemjot par sanācijas perioda pagarinājuma ilgumu, uzraudzības iestādes, iespējams, apsver sanācijas perioda pagarinājuma ārkārtējo raksturu un Maksātspēja II Direktīvas 138.panta 3.punkta vispārējo noteikumu, kas nosaka, ka sabiedrībām ir jānodrošina, lai tās īsteno nepieciešamos pasākumus kapitāla prasību atbilstībai ierobežotā laika posmā no 6 līdz 9 mēnešiem.
- 1.9. Ja ārkārtēji nelabvēlīga situācija ir neparedzēta, krass un straujš kritums finanšu tirgos vai pastāvīgi zemas procentu likmes vide, uzraudzības iestādēm būs jāizdara pieņēmumus par notikumiem finanšu tirgos, lemjot par sanācijas perioda pagarinājuma periodu. Ja šie laika gaitā atspoguļotie pieņēmumi ir bijuši pārāk optimistiski vai pesimistiski, tad uzraudzības iestādēm ir jāspēj labot savus lēmumus, vai nu vēl pagarinot piešķirtos pagarinājumus, ja prognozētie ārkārtēji nelabvēlīgās situācijas uzlabojumi nav notikuši, vai atceļot pagarinājumu, ja ātrākas atveseļošanās šķēršļi vairs nepastāv.
- 1.10. 1.līdz 11.pamatnostādne attiecas uz atsevišķām sabiedrībām un *mutatis mutandis* grupām, t.i., ja šīs pamatnostādnes tiek piemērotas grupām, tad "sabiedrība" tiek uzskatīta par "grupu" un "uzraudzības iestāde" tiek uzskatīta par "grupas uzraudzības iestādi".
- 1.11. Šo pamatnostādņu mērķim ir izstrādātas šādas definīcijas:
  - a) "sanācijas perioda pagarinājums" ir pagarinātais periods maksātspējas kapitāla prasības pārkāpuma novēršanai, kas pārsniedz sākotnējo Maksātspēja II Direktīvas 138.panta 3.punktā noteikto periodu;
  - b) "pagarinājuma anulēšana" ir uzraudzības iestādes atņemtais sanācijas perioda pagarinājums, ja attiecīgā iestāde nav spējusi pierādīt būtisku progresu maksātspējas kapitāla prasības pārkāpuma novēršanā saskaņā ar Maksātspēja II Direktīvas 138.panta 4.punkta piekto apakšpunktu;
  - c) "pagarinājuma atsaukšana" ir uzraudzības iestādes atņemtais sanācijas perioda pagarinājums būtisku izmaiņu dēļ, kas radušies apstākļos, kas bija par pamatu pagarinājumam.
- 1.12. Ja termini šajās pamatnostādņēs nav definēti, tiem ir tāda nozīme, kā noteikts ievadā minētajos tiesību aktos.

1.13. Pamatnostādnes tiek piemērotas no 2016. gada 1. janvāra.

1. pamatnostādne - Vispārīgie apsvērumi attiecībā uz sanācijas perioda pagarinājuma piešķiršanu

1.14. Uzraudzības iestādes mērķis ir novērst nesamērīgi negatīvu ietekmi uz finanšu tirgu kopumā vai apdrošināšanas tirgu, jo īpaši, piešķirot sanācijas perioda pagarinājumu un lemjot par pagarinājuma ilgumu. Tas nodrošina to, ka attiecīgi tiek līdzsvaroti makroprudenciālie apsvērumi ar nepieciešamību izvairīties no nepamatotas attiecīgo sabiedrības apdrošinājuma ņēmēju un labuma guvēju aizsardzības apdraudējuma.

2. pamatnostādne - Sanācijas perioda nepagarināšana bez nosacījuma, ka pagarinājums var tikt samazināts vai atcelts

1.15. Uzraudzības iestāde pieņem visus lēmumus pagarināt sanācijas periodu, kas attiecas uz nosacījumu, saskaņā ar kuru uzraudzības iestāde var atcelt vai samazināt pagarināto sanācijas periodu pēc vajadzības, ja tā pamatā esošie pagarinājuma apstākļi ir mainījušies tā, ka šajos jaunajos apstākļos uzraudzības iestāde nepiešķirtu pagarinājumu vai piešķirtu tai ierobežotāku pagarinājumu.

1.16. Ja EAAPI ir paziņojusi, ka ārkārtējā nelabvēlīgā situācija vairs nepastāv, tad uzraudzības iestāde pēc iespējas ātrāk pārskata jebkuru piešķirto pagarinājumu.

3. pamatnostādne - Lēmumu pieņemšana par sanācijas perioda pagarinājuma ilgumu

1.17. Uzraudzības iestāde drīzāk turpina pagarināt sanācijas perioda pagarinājumu, nekā sākotnēji piešķir ļoti garu sanācijas perioda pagarinājumu.

4. pamatnostādne - Informācijas un sanācijas plāna pieprasījums

1.18. Uzraudzības iestāde pieprasa sabiedrībai sniegt visu attiecīgo informāciju, kas palīdzētu uzraudzības iestādei novērtēt Komisijas Delegētās Regulas (ES) 2015/35³ 289.panta c) līdz h) apakšpunktā un 289.pantā noteiktos faktorus un kritērijus.

1.19. Attiecībā uz sanācijas perioda pagarinājumu, Maksātspēja II Direktīvas 142.panta 1.punktā minētais sanācijas plāns papildus ietver:

- a) pagarinājuma pamatojumu un piedāvāto sanācijas perioda pagarinājuma ilgumu, kas nepieciešams, lai risinātu ārkārtējo nelabvēlīgo situāciju;
- b) ik pēc trim mēnešiem sasniedzamo progresu piedāvāto pasākumu rezultātā un to prognozētā ietekme uz maksātspējas stāvokli.

---

³ Komisijas Delegētā Regula (ES) Nr. 2015/35 (2014.gada 10.oktobris), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/138/EK par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapirošināšanas jomā (Maksātspēja II) (OV L 12, 17.01.2015, 1.lpp)

5. pamatnostādne - Sanācijas perioda pagarināšana neparedzēta, krasa un strauja krituma finanšu tirgos dēļ

1.20. Ja EAAPI ir paziņojusi par kritumu finanšu tirgos, kas radies neparedzēti, kراسi un strauji, tad iespējamā procikliskā ietekme ir izšķirošais faktors uzraudzības iestādei, lemjot par sanācijas perioda pagarināšanu un tā ilgumu.

6. pamatnostādne - Sanācijas perioda pagarināšana pastāvīgi zemas procentu likmes vides dēļ

1.21. Ja EAAPI ir paziņojusi par pastāvīgi zemas procentu likmes vides esamību, tad sabiedrības veiktajiem pasākumiem tās maksātspējas stāvokļa pasliktināšanas ierobežošanai ir izšķiroša ietekme uzraudzības iestādei, lemjot par sanācijas perioda pagarināšanu un tā ilgumu.

7. pamatnostādne - Sanācijas perioda pagarināšana augstas ietekmes katastrofāla notikuma dēļ

1.22. JA EAAPI paziņo, ka noticis ir augstas ietekmes katastrofāls notikums, tad izšķirošais faktors uzraudzības iestādei ir tas, cik lielā mērā sabiedrība saskaras ar pretenzijām, kas ir ievērojami augstākas par tām, kuras būtu prognozējamās regulāros apstākļos.

8. pamatnostādne - Turpmākā sanācijas perioda pagarinājuma piemērošana, ja ir būtiski mainījušies sākotnējie apsvērumi

1.23. Uzraudzības iestāde izskata pieprasījumu turpmākam pagarinājumam, ja sākotnējam sanācijas plāna pagarinājumam pamatā esošie apstākļi ir mainījušies tā, ka pie šiem jaunajiem apstākļiem uzraudzības iestāde būtu piešķīrusi garāku sanācijas perioda pagarinājumu un pieprasījumam ir pievienots pielāgots reālistisks sanācijas plāns.

1.24. Uzraudzības iestāde ļauj sabiedrībai pieprasīt turpmāku sanācijas perioda pagarinājumu, ciktāl kopējais pagarinātais sanācijas periods nepārsniedz maksimālo Maksātspēja II Direktīvas 138.panta 4.punktā minēto periodu.

9. pamatnostādne - Būtiska progresa novērtējums

1.25. Novērtējot, vai sabiedrība ir panākusi būtisku progresu attiecībā uz atbilstību maksātspējas kapitālas prasībai, kā minēts Maksātspēja II Direktīvas 138.panta 4.punkta piektajā apakšpunktā, uzraudzības iestāde nosaka, vai sabiedrība joprojām, iespējams, izpildīs sanācijas plānu. Uzraudzības iestāde vismaz ņem vērā, vai iestāde:

- a) nespēja īstenot jebkurus pasākumus, ko tā ir apņēmusies veikt, bez pietiekama pamatojuma; vai
- b) nespēja sasniegt būtisku progresu jebkuram no reizi trijos mēnešos sasniedzamajiem mērķiem izvīzīto pasākumu rezultātā, kas tika iekļauti sanācijas plānā.

10. pamatnostādne - Pagarinājuma anulēšana vai atsaukšana

1.26. Ja uzraudzības iestāde secina, ka sanācijas perioda pagarinājums ir anulējams vai atceļams, tā dod iestādei iespēju izteikt savu viedokli par ierosināto anulēšanu vai atsaukšanu attiecīgā laika posmā.

11. pamatnostādne - Pagarinājuma anulēšanas vai atsaukšanas publiskošana

1.27. Ja uzraudzības iestāde anulē vai atsauc sanācijas perioda pagarinājumu, tā nodrošina, lai sabiedrība nekavējoties ievēro Maksātspēja II Direktīvas 54.panta 1.punkta prasību publiskot šo informāciju un anulēšanas vai atsaukšanas iemeslus, atjauninot ziņojumu par maksātspējas un finanšu stāvokli.

Atbilstība un ziņojumu sniegšanas noteikumi

1.28. Šajā dokumentā ir ietvertas pamatnostādnes, kas izdotas saskaņā ar EAAPI regulas 16. pantu. Saskaņā ar EAAPI regulas 16. panta 3. punktu kompetentajām iestādēm un finanšu iestādēm jācenšas nodrošināt atbilstību pamatnostādnēm un ieteikumiem.

1.29. Kompetentajām iestādēm, kuras nodrošina atbilstību vai gatavojas nodrošināt atbilstību šīm pamatnostādnēm, atbilstošā veidā jāietver tās savā tiesiskajā regulējumā vai uzraudzības sistēmā.

1.30. Kompetentās iestādes divu mēnešu laikā pēc tulkojuma publikācijas apstiprina EAAPI, ka tās nodrošina atbilstību vai gatavojas nodrošināt atbilstību šīm pamatnostādnēm, minot neatbilstības iemeslus.

1.31. Ja līdz minētajam termiņam atbilde nav saņemta, tiek uzskatīts, ka kompetentā iestāde nenodrošina atbilstību ziņošanas noteikumiem un par to attiecīgi tiks ziņots.

Nobeiguma noteikums par pārskatīšanu

1.32. EAAPI veic šo pamatnostādņu pārskatīšanu.